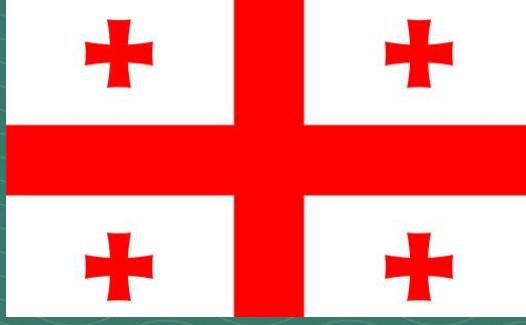

GÜRCİSTAN BİLGİ NOTU

NİSAN
2023

GÜNCEL VERİLER

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

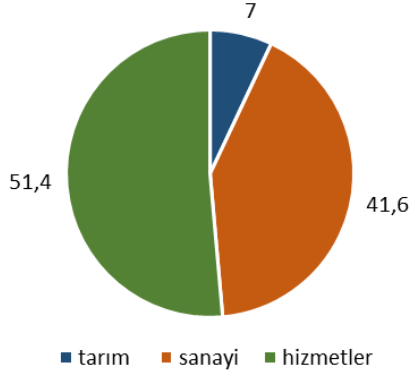
GÖSTERGE	DEĞER	2021	2022	2023*
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	18,6	25,1	26,9
Büyüme	%	10,4	10,1	4,0
Nüfus	Milyon Kişi	3,7	3,7	3,7
Kişi Başı Gelir	USD	5.014	6.769	7.269
Enflasyon	%	13,9	8,9	3,7
İşsizlik Oranı	%	20,6	18,6	19,5
Cari Denge / GSYH	%	-10,1	-7,2	-6,8
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-6,0	-3,0	-2,5
İhracat	Milyar USD	4,2	5,6	0,9*
İthalat	Milyar USD	10,1	13,6	1,9*

Kaynak: IMF KEG Ekim 22, Gürcistan İstatistik Ofisi, *Ocak-Şubat Dönemi

1. GÜRCİSTAN EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Sektörlerin GSYH Payları (%)

Kaynak: Gürcistan İstatistik Ofisi (2021)

1991 yılında Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla bağımsızlığını ilan eden Gürcistan, bağımsızlık sonrasında oldukça istikrarsız bir ekonomi sergilemiştir. Bağımsızlığa geçişle birlikte ülkenin sanayi sektörünün GSYH'deki payı azalırken, hizmet sektörünün payı artış göstermiştir. 1995 yılında Türkiye tarafından başlatılan ekonomik istikrar programları sonucunda, Gürcistan ekonomisinde gözle görülür bir düzelme kaydedilmiştir.

Gürcistan manganez ve kömür rezervi açısından zengindir ancak kömür kalitesi yeterli düzeyde değildir. Ülkede sınırlı sayıda (yaklaşık 35 milyon varil) petrol rezervi ve sınırlı miktarda doğalgaz rezervi bulunmaktadır. Bu sebeple Gürcistan enerjide dışa bağımlı bir ülkedir. Ülkede tarım ve hayvancılık sektörü yeterince gelişmiş değildir ancak, son yıllarda tarımsal altopu ve makinaların kullanımı gelişmeye başlamıştır. 2021 verilerine göre tarımın ekonomi içerisindeki payı %7'dir. Sanayi sektörü gelişmekte olan Gürcistan, makina, ağır vasıtalar, hafriyat makinaları gibi çok çeşitli ürünler üretmektedir. Ayrıca, önceki yıllarda genellikle eski Sovyetler Birliğinden ithal edilen mamul ürünler, Gürcistan'ın tüketim bölgelerinde kurulan hafif sanayi sistemi ile birlikte üretilmeye başlanmıştır. 2021 verilerine göre sanayi sektörü GSYH'nin %41,6'sını oluşturmaktadır. Turizm ve otelcilik sektörü, hizmet sektörleri arasında en gelişmiş olanıdır. Gürcistan'da otelcilik faaliyetleri desteklenmekte ve öncelikli alanlar arasında yer almaktadır. Hizmetler sektörü ise ekonominin %51,4'ünü oluşturmaktadır.

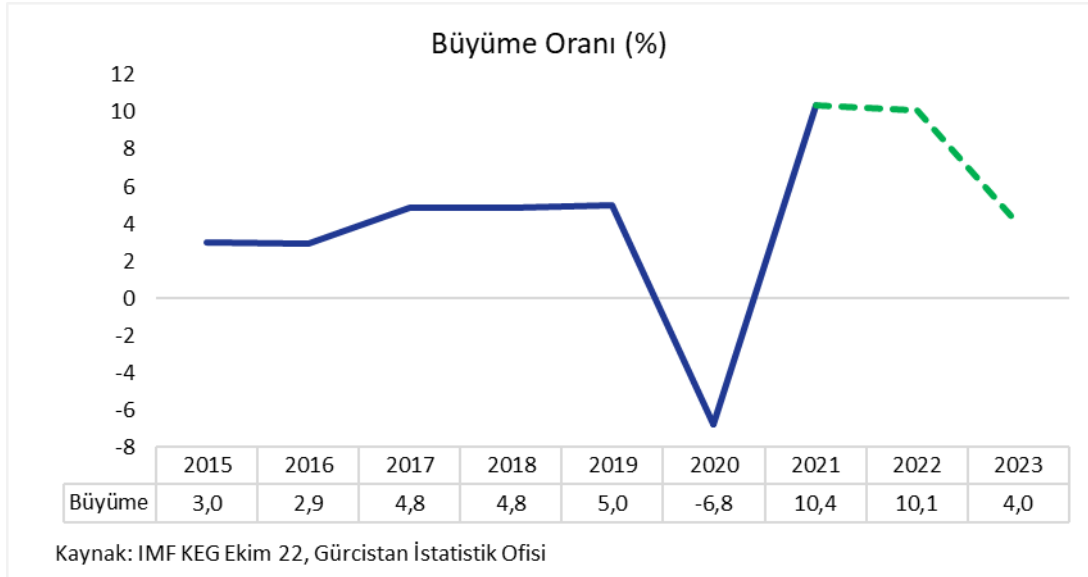
Bunlara ek olarak, 2022'nin üçüncü çeyrek itibari ile ülkeye gelen doğrudan yabancı yatırımların %36'sı gayrimenkul sektörüne, %21'i finansal sektöre ve %19'u sanat ve eğlence sektörüne gelmiştir. Aynı çeyrek verilerine göre ülkeye en fazla yatırım gerçekleştiren ülkeler İspanya ve Birleşik Krallık olmuştur.

2. BÜYÜME

2008 yılında hem küresel mali kriz hem de Güney Osetya'nın bağımsızlığını ilan etmesiyle başlayan Güney Osetya Savaşı ülke ekonomisini yıkma noktasına getirmiş, ticari faaliyet merkezlerinin kapanmasına neden olmuştur. Krizin ardından hızla toparlanan Gürcistan ekonomisi 2010-2014 yılları arasında güçlü büyüme rakamları yakalamıştır. 2015-2016 yılında artan iç taleple birlikte yılda ortalama %3 büyüme gerçekleştiren ülke, 2017-2019 yılı arasında yaklaşık %5 büyümüştür. 2020 yılında salgın ile birlikte %6,8 daralan Gürcistan ekonomisi 2021 yılında aşılamanın hızlanması ve dünya genelinde normalleşmenin hakim olmasıyla toparlanmaya başlamış ve yıl genelinde %10,4 genişlemiştir.

2022'nin ilk aylarında Hem Rusya ile hem de Ukrayna ile bağlantıları olan Gürcistan ekonomisinin savaş ile bağlantılı olarak petrol ve gıda fiyatlarının artması, küresel ekonomide artan enflasyon ile birlikte enflasyonun artması, turizm ve havale yoluyla etkilenmesi beklenmiş ve bu doğrultuda yıl genelinde büyümenin %3 civarına gerileyeceği tahmin edilmişti. Ancak, 2022 yılında kaydedilen güçlü performans sayesinde büyüme yıl genelinde %10,1 olarak gerçekleşmiştir. Büyüme ağırlıklı olarak inşaat sektörünün yedi çeyrek üst üste büyümesi ile desteklenmiştir.

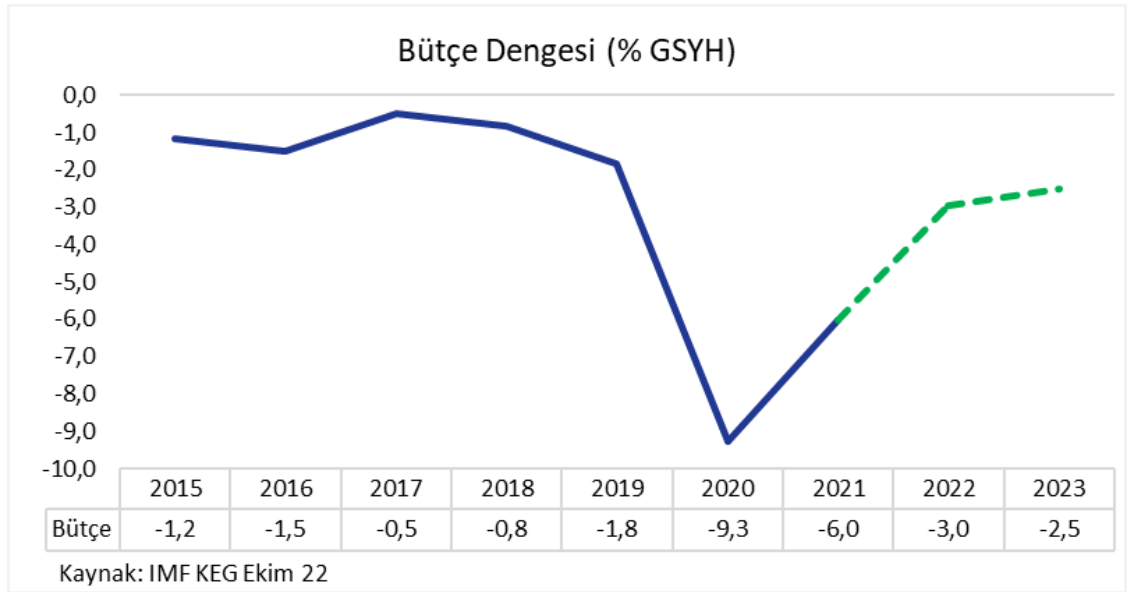

3. BÜTÇE DENGESİ

Gürcistan bütçesi genellikle açık vermektedir. 2015-2016 yıllarında GSYH cinsinden %1 üzerinde açık veren bütçe takip eden iki yılda bu oranın altına gerilemiştir. Ancak, kamu bütçesinin sürekli açık vermesi sebebiyle hükümet borçlarının GSYH'ye oranı artış göstermeye başlamıştır.

Hükümet borcu 2020 itibari ile son sekiz yıl öncesine kıyasla 3 kat artarak GSYH'nin %41,4'ünü oluşturmuştur. Kamu kesimi borcu ise 2020 yılında GSYH'nin %46,9'unu oluşturmaktayken 2021 yılında bu oran %42,5'e gerilemiştir. Bu sebeple Gürcistan bütçe dengesi açık vermeye devam etmiştir. 2020 yılında GSYH cinsinden %9,3 açık veren kamu maliyesi, 2021 yılında yüksek vergi gelirlerinin etkisiyle %6'ya gerilemiştir. 2022'de ise vergi gelirlerinin artmasından kaynaklı bütçe açığı %3'e gerilemiştir.

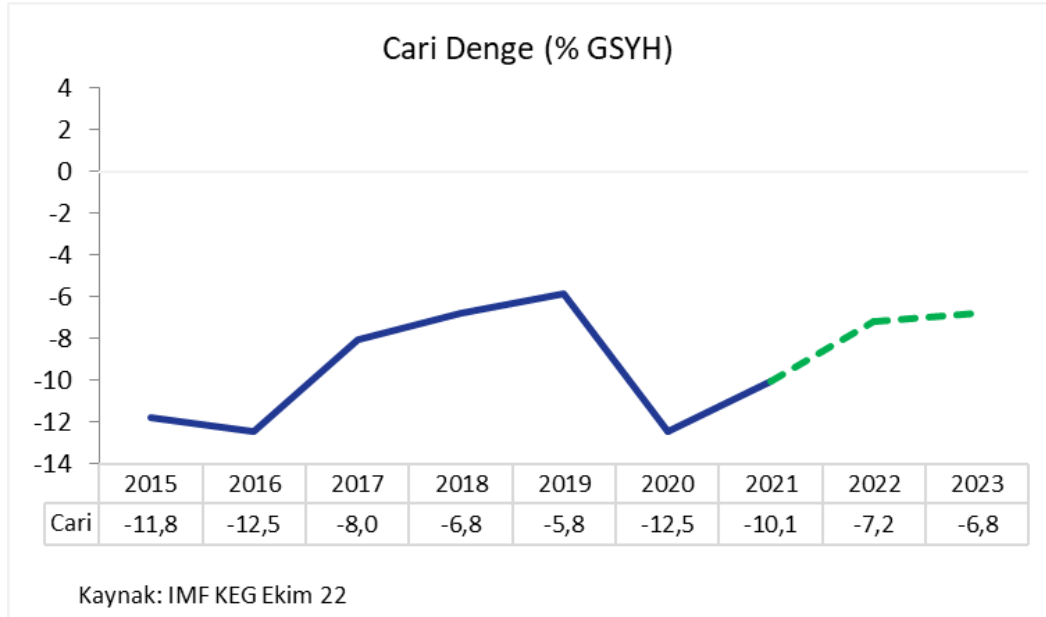

4. CARİ DENGİ

Gürcistan cari dengesi son 10 yıllık dönemde sürekli açık vermiştir. Turizm ve doğrudan yabancı yatırımlar Gürcistan cari dengesinin finansmanı için önemli aktörler olup, ülkenin cari açığı çoğunlukla DYY ile finanse edilmektedir.

2015 ve 2016 yıllarında yakın değerlerde çift haneli cari açık veren Gürcistan'ın takip eden 3 yılda cari açığı nispeten azalma göstermiştir. 2019 yılında GSYH cinsinden cari açığını %5,8'e getiren ülke, 2020 yılında DYY'lerin bir önceki yıla göre %48 azalmasıyla yeniden %12,5 seviyesinde cari açık vermiştir. 2021 yılında ise birincil gelir açığının %57 artış göstermesine rağmen turizm gelirlerinin toparlanması ve DYY akışının devam etmesiyle cari açık GSYH'nin %10,1'ine gerilemiştir. 2022 yılında ise birincil gelir açığının %37 artmasına rağmen ikincil gelir fazlasının %37 artması cari açığı hafifleterek GSYH'nin %7,2'ye gerilemesini sağlamıştır.

5. SWOT ANALİZİ

Güçlü Yönleri:

- Orta Asya, Rusya, Avrupa ve Türkiye arasındaki stratejik konumu; ayrıca, Azerbaycan petrol ve gazının Hazar Denizi'nden Türkiye'ye dağıtımı için geçiş noktasında bulunması ülkenin güçlü yanlarından biridir.
- Gürcistan'ın hem AB hem Çin ile yaptığı serbest ticaret anlaşmaları doğrudan yabancı yatırımcı çekmesine katkıda bulunacaktır.
- İstikrarlı ve güçlü kurumlarının bulunması Gürcistan'ı değerli hale getirmektedir.
- Bürokrasi, yolsuzluk ve şeffaflık alanlarında yaptığı etkili reformlar yatırım alanında ülkeyi güçlü konuma getirmektedir.

Zayıf Yönleri:

- Gürcistan cari işlemler açığı Avrupa'nın en yüksekleri arasındadır ve ülke açığı finanse etmek için büyük ölçüde DYY girişine bağlıdır.
- Rus ekonomisindeki zayıflık, önemli bir döviz kaynağı olan işçi dövizi girişlerini azaltmaktadır.
- Turizme yüksek bağımlılık, zayıf imalat faaliyeti, yapısal ticaret açığı, düşük değerli ihracat ve yüksek oranda dolarlaştırmış bankacılık sistemi ülkenin kronikleşen sorunlarıdır.
- Gürcistan, ekonomik gelişmelerini etkileyebilecek Abhazya ve Güney Osetya'nın ayrılıkçı bölgeleri konusunda Rusya ile çözülmemiş çatışma da dahil olmak üzere çeşitli bölgesel çatışmalar ile karşı karşıyadır.

Fırsatlar:

- Ülke stratejik konumu nedeniyle Çin'in Kuşak ve Yol girişiminden faydalanabilmesi için önemlidir. Bu, Gürcistan'ı İran ve Hazar Deniz'ini Karadeniz'e bağlayan bir geçiş merkezi konumuna sokacaktır.
- Gelişen bir turizm endüstrisi, ekonomide giderek daha fazla merkezde yer alacak ve giderek daha önemli bir döviz kaynağı haline gelecek.
- Gürcistan, ticareti artırabilen ve Gürcü ürünleri ve hizmetleri için yeni pazarlar açabilen AB ve Çin de dahil olmak üzere diğer ülkelerle birkaç ticaret anlaşması imzalamıştır.

Tehditler:

- Gürcistan ekonomisi, petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar, ticaret anlaşmazlıkları veya jeopolitik gerilimler gibi dış şoklara karşı savunmasız olabilir.
- Gürcistan, tarım sektörü ve diğer endüstriler üzerinde olumsuz etkileri olabilecek iklim değişikliğinin etkilerine karşı savunmasızdır.

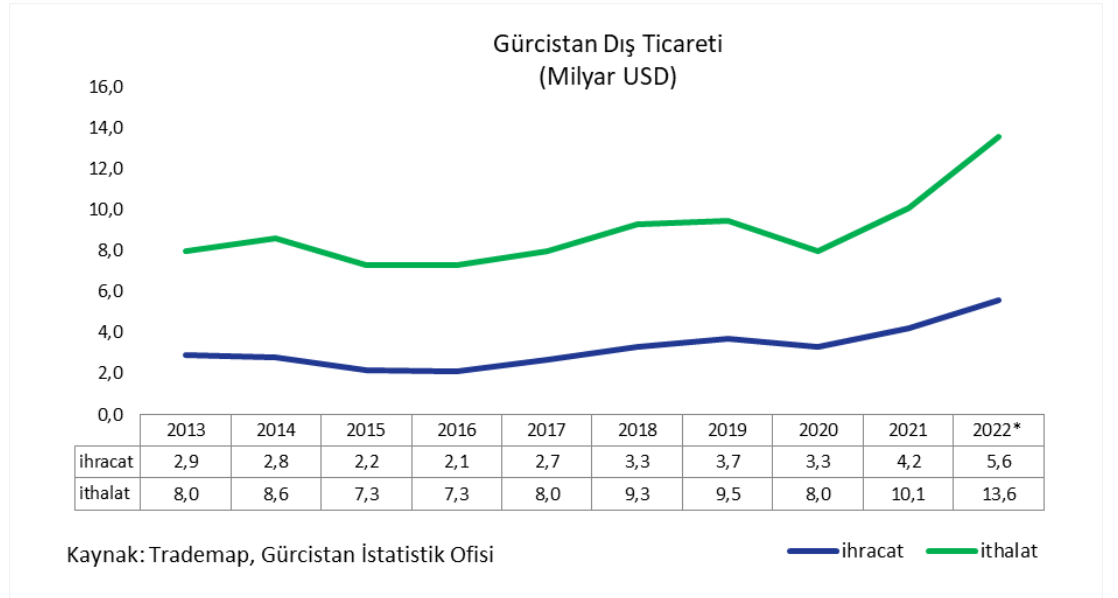

6. DIŞ TİCARETİ

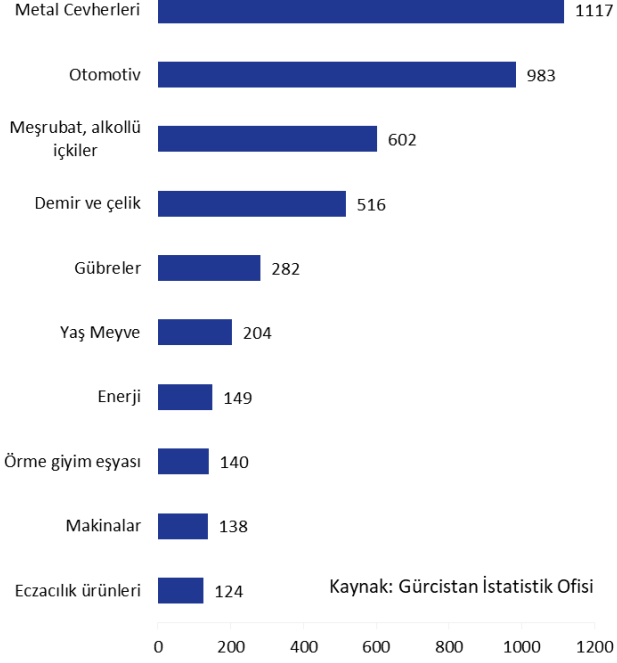
İthalata bağımlı olması nedeniyle Gürcistan çoğunlukla dış ticaret açığı vermektedir. 2016 yılında ihracatın 2,1 milyar USD ithalatın ise 7,3 milyar USD gerçekleşmesiyle dış ticaret açığı 5,2 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. 2018 yılında ihracatın 3,3 milyar USD'ye ithalatın ise aynı yılda 9,3 milyar USD'ye yükselmesiyle dış ticaret açığı 6 milyar USD'ye yükselerek son yılların en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir. 2020 yılında, ihracatın benzer seviyelerde kalıp ithalatın ise 8 milyar USD'ye gerilemesiyle dış ticaret açığı 4,7 milyar USD'ye kadar gerilemiştir. Ancak, 2021 yılında ihracatın %27 artarak 4,2 milyar USD'ye yükselmesine karşın ithalatın %25 yükselerek 10 milyar USD'ye yükselmesiyle dış ticaret açığı yeniden yükselişe geçerek 5,9 milyar USD olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında ise ihracat %33 artarak 5,6 milyar USD'ye ithalat ise %35 artarak 13,6 milyar USD'ye yükselmiştir. Böylece, dış ticaret açığı 8 milyar USD'ye yükselerek son 10 yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

2023 yılının Ocak-Şubat döneminde Gürcistan ihracatı 914 milyon USD, aynı dönemde ithalatı ise 1,9 milyar USD olarak gerçekleşmiştir.

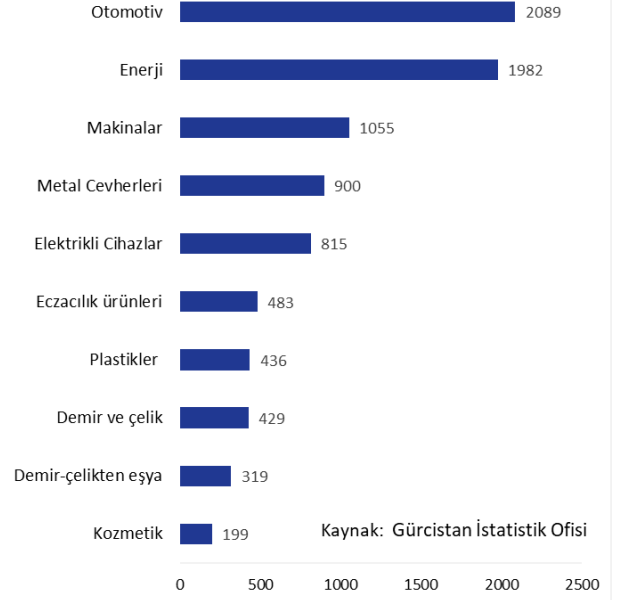
Ürün bazında ise, 2022 verilerine göre, Gürcistan ihracatın %20'sini geçen yılda olduğu gibi metal cevherleri oluşturmaktadır. Bu sektörü %18 ile otomotiv, %11 ile meşrubat-alkollü içkiler takip etmektedir. İthalat tarafından ise otomotiv, enerji ve makinalar öne çıkmakta olup ülke ithalatının %38'ini oluşturmaktadır.

Gürcistan'ın İhracatı (2022, Milyon USD)

Gürcistan'ın İthalatı (2022, Milyon USD)

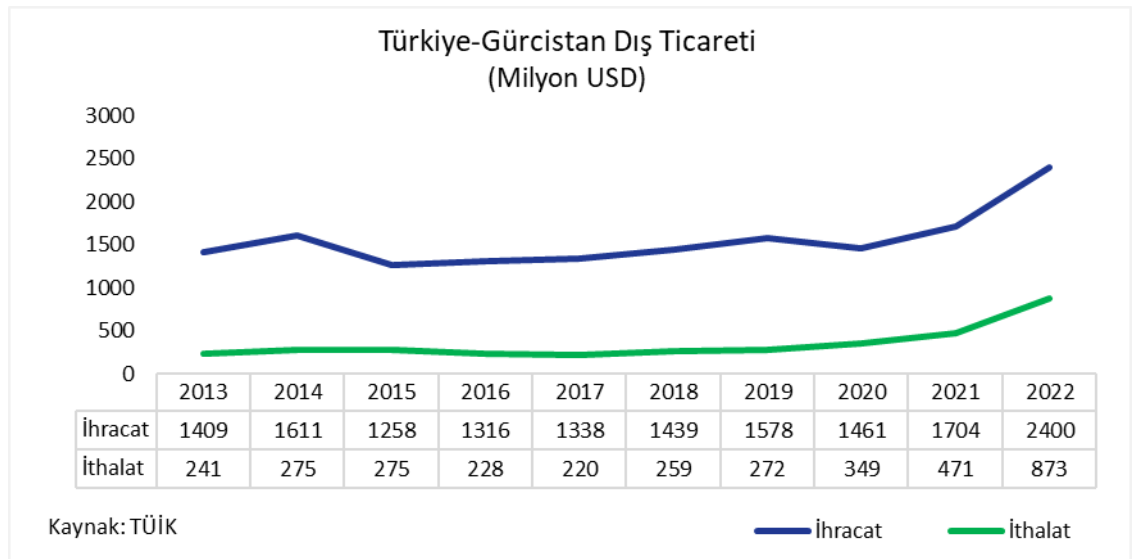
7. GÜRCİSTAN TÜRKİYE TİCARETİ

Türkiye, Gürcistan ile olan dış ticaretinde net ihracatçı konumundadır. İki ülke arasındaki ticaret hacmi ortalama olarak 1,6 milyar USD seviyesindedir. 2015 yılında Türkiye'nin Gürcistan'a olan ihracatı %22 azalarak 1,2 milyar USD'ye gerilemiş bu doğrultuda son 10 yılda ilk kez dış ticaret fazlası 1 milyar USD seviyesinin altına gerilemiştir. Takip eden yıllarda Türkiye'nin ihracatının devamlı artmasıyla dış ticaret fazlası tekrardan 1 milyar USD seviyesinin üzerinde gerçekleşmiştir. 2020 yılında salgın etkisiyle Türkiye'nin ihracatı %10 daralarak 1,4 milyar USD'ye, ithalatı ise %28 artarak 349 milyon USD'ye yükselmiştir.

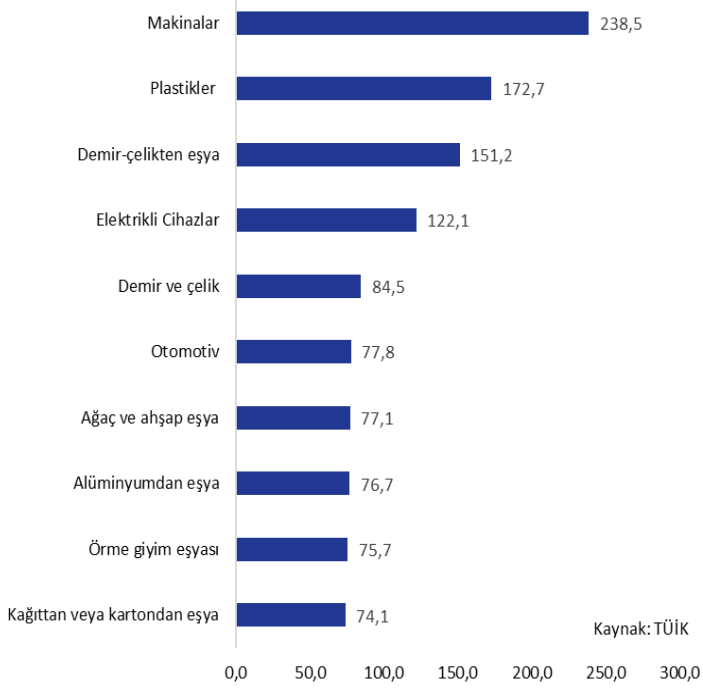
2021 yılında ise ihracat bir önceki yıla göre %20 artarak 1,7 milyar USD'ye yükselmiş böylece son 8 yılın zirve seviyesine ulaşmıştır. İthalat ise aynı dönemde %35 artarak 471 milyon USD'ye yükselmiştir. Dış ticaret hacmi ise 2,1 milyar USD'ye çıkarak son yılların en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

2022 yılında Türkiye'nin Gürcistan'a yapmış olduğu ihracat 2,4 milyar USD, ithalat ise 873 milyon USD'dir. 2022'de dış ticaret hacmi son 10 yılda en yüksek seviyeye ulaşmıştır. (3,2 milyar USD) 2023 yılının Ocak-Şubat döneminde ise ihracat 353 milyon USD, ithalat ise 235 milyon USD olarak gerçekleşmiştir.

2022 verilerine göre, Türkiye'nin Gürcistan'a olan ihracatında makineler, plastikler, demir-çelikten eşyalar ve elektrikli cihazlar sektörleri öne çıkmakta olup bahsedilen ürünler ülkeye olan ihracatın %32,8'ini oluşturmaktadır. İthalatta ise enerji, demir-çelik, örme giyim eşyası ve hayvan yemleri en çok ithal edilen ürün gruplarıdır. Bahsedilen sektörler ülkeye olan ithalatın %84,1'ini oluşturmaktadır.

Türkiye'nin Gürcistan'a İhracatı (2022, Milyon USD)

Türkiye'nin Gürcistan'dan İthalatı (2022, Milyon USD)

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr